

Зиндагӣ баъд аз марг

الحياة بعد الموت

< Тоҷикӣ - Tajik - الطاجيكية >

Таҳия ва тарҷума:

<http://www.minbartajiki.com>

<http://www.minbartajiki.com> : إعداد و ترجمة

Зиндагӣ баъд аз марг

Баёни аҳволи рӯзи қиёмат.

Ташвиқ бар анҷоми аъмоли шоиста ва барҳазар аз аъмоли ношоиста.

Даъват ба тавбаи насух, пеш аз гузашти вақти он.

Хутбаи аввал:

الحمد لله الذي خلق الموت والحياة ليبلوكم أيكم أحسن عملا والصلاة والسلام على أفضل الخلق ومعلم الحق الذي علمنا أننا لم نخلق هملا وعلي آله وصحبه ومن تبعهم بإحسان حيث اتخذوا الدنيا عبر الموت إلى الجنة سفنا. وبعد:

Бародарону Хоҳарони мусалмон!

Шумо ва хештанро ба тақво ва тарси ҳақиқии Аллоҳ тавсия медиҳам, зеро ки тақво сабаби наҷот ва беҳтарин тӯша дар дунё ва охираст, рӯзе, ки инсон танҳоии танҳост ва ҳеҷкас ва ҳеҷ чиз ҷуз амал ба дардаш намехурад, чунон чӣ Аллоҳи мутаъол мефармояд:

﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾﴾ [الشعراء: ٨٨، ٨٩]

«Рӯзе, ки молу фарзанд нафъе намерасонанд, магар касе, ки бо қалби солим ба пешгоҳи Аллоҳ биёяд».

Ва ҳамчунин Аллоҳи мутаъол мефармояд:

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زُحِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ﴿١٨٥﴾﴾

﴿وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُرُورِ ﴿١٨٥﴾﴾ [ال عمران: ١٨٥]

«Ҳар нафс чашандаи марг аст ва чуз ин нест, ки дар рӯзи қиёмат подошатон ба шумо комил дода хоҳад шуд, пас ҳар кас, ки аз оташ (ҷаҳаннам) дур дошта ва ба биҳишт дароварда шуд, бе шак растагор шудааст ва зиндағони дунё чуз мояи фиреб нест».

Инаст ҳақиқати марг бағд аз марг, марге, ки ба зудӣ ҳар кас аз мо онро хоҳад чашид, ғанӣ ва фақир, солиму мариз ва кӯчаку бузург ва раису зердаст, ҳеч кас аз марг наҷот нахоҳад ёфт, гар чӣ ба дуртарин нуқта, ё олитарин қулла, чуқуртарин дарра, фирор кунад. Аллоҳи мутаъол мефармояд:

﴿أَيَّمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ﴾ [النساء : ۷۸]

«Ҳар ҷо, ки бошед, марг ба суроғи шумо хоҳад омад, агар чӣ дар қасрҳои шомиху устувор бошед».

Марг бо ин, ки падидаи мушаххас аст ва осораш намоён аст, яке аз печидатарин асроре башумор меравад, ки уқули донишмандон ва пажӯҳишгаронро ба ҳайрат андохта ва ононро гаранг кардааст.

Ҷавони солиму тандуруст ва қаҳрамони танумандеро, ки дар майдон паҳлавонӣ мекунад, мебинанд, ки ба пайкари бечон мубаддал шудааст. Ҷисме, ки ҳеч ҳаракате надорад, он ҷавоне рафт ва он қуввату нерӯ аз байн рафт, ҳавос аз кор афтод, гӯшу чашм муъаттал шуд, забон гунг шуд, чӣ басо ӯ як олиму донишманд, адиби ширинсӯхан, пизишки моҳиру мухтареъи чирадаст бошад, аммо агар умр тамом шуд ва аҷал басар расад, ҳеч касе наметавонад пеши маргро бигирад. Аллоҳи ҳақиму тавоно мефармояд:

﴿إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ﴾ [يونس : ۴۹]

«Ҳар гоҳ ачалашон фаро расад, на як лаҳза ақиб хоҳад рафт, на пеш».

Дили ғофил бикун тавба ки марғ андар камин дорӣ

Машав аз ҳоли худ ғофил, ки ҷой зери замин дорӣ

Савори маркаби ҷӯбин агар қасри заррин дорӣ

Агар шоҳӣ агар дарвеш, агар мулки чаҳон дорӣ

Ҳазрати Авн бин Абдуллоҳ бин Утба бин Масъуд (р.з) болои минбар мерафт ва мефармуд: «Чӣ қадар зиёданд касоне, ки рӯзро оғоз карда, аммо ба поён намерасонанд, мунтазири фардоянд, аммо дарнамеёбанд, агар марғ ва фаро расиданаширо тасаввур кунед, ҳама орзӯҳо ва ғурурҳо бароятон талх хоҳад шуд».

Инсон дар ҳоле, ки комилан тандуруст аст ва аз саломатӣ ва офият лаззат мебарад ва машғули бозӣ ва тафреҳу саргармӣ аст ва бо ғурур ва худхоҳӣ гарданаширо баланд мегирад ва дастур содир мекунад, ногаҳон марғ ҳамчун шери дарандае ба шикораш ҳамлаовар мешавад, ҳуҷум меоварад, қисмашро лоғар, садояширо заъиф ва устухонҳову пайвандҳояширо сусту нотавон ва нерӯяширо аз байн мебарад ва пас аз ин, ки ба ночор аз ин дунё кӯч мебандад, номаи аъмолаширо дарҳам мепечад.

Чӣ қадар наздик аст марғ! Ҳар рӯз ӯ ба мо наздик ва мо ба ӯ наздиктар мешавем, байни мо ва ӯ ҳеҷ фосилае ҷуз фаро расидани муҳлат нест, пас мо ҷузъи мурдагон ҳастем ва ин умр дар ҳақиқат монанди гулест, ки аввал шукуфон ва сипас пажмурда ва парпар мешавад, ё чароғе, ки аввал равшан ва сипас хомӯш мегардад, ё ситорае, ки аввал медурахшад ва сипас хокистар мешавад, аммо

инсонии мағрур ва ғофилу нописанд гӯё аз ҳақиқати талх фирор мекунад.

Аллоҳи мутаъол мефармояд:

﴿أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ

يُعِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾﴾ [يس: ٧٧، ٧٩]

«Оё инсон надидааст, ки мо ӯро аз нутфае офаридаем, пас ӯ ситезаҷӯи ошкор аст ва барои мо масале зад ва офариниши худро фаромӯш кард, гуфт: «чӣ касе (**ин**) устухонҳоро (**дубора**) зинда мекунад, дар ҳоле, ки пӯсидааст».

Оре бародарони гиромӣ! Он саҳнаҳои ҳақиқиро, ки дар бахше аз зиндагии воқеии ману шумост, дар пеши худ тарсим кунем ва андаке бияндешем, ҳангоме, ки Аллоҳи мутаъол дар қиёмат ба инсонҳои саркаш хитоб мефармояд:

﴿وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ

شُفَعَاءَ كُمْ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾﴾

[الانعام: ٩٤]

“Албатта, танҳо-танҳо он тавр, ки дар оғоз шуморо биёфаридем, назди мо омадаед, дар ҳоле ки ҳар чиро, ки арзонатон дошта будем, пушти сар ниҳодаед ва ҳеч як аз шафеъонатонро, ки мепиндоштед бо шумо шариканд, ҳамроҳатон намебинем. Аз ҳам бурида шудаед ва пиндори худро гумгашта ёфтаед”.

Ва шаке нест, ки ин ҳидоят аз сӯи Аллоҳи мутаъол аст:

﴿وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ

وُجُوهِهِمْ عُمَيًّا وَبُكْمًا وَصُمًّا مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾ [الاسراء: ٩٧]

«Ва ҳар касеро, ки Аллоҳ ҳидоят кунад, пас ӯ ҳидоятёфтаи (**воқеъӣ**) аст ва ҳар касро, ки гумроҳ созад, пас ҷуз Аллоҳ (**сарпарастон ва**) дӯстоне барои ӯ нахоҳӣ ёфт ва рӯзи қиёмат ононро бар чехраҳояшон, нобино ва гунгу кар, ҳашр мекунем, ҷойгоҳашон ҷаҳаннам аст, ҳаргоҳ (**оташи он**) фурӯ нишинад, бар онон шӯълаи сӯзон меафзоем».

Он рӯз дигар имону амал нест, рӯзи натиҷагирӣ аст:

﴿يَوْمَ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ ﴿٨﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٩﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ

ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿١٠﴾ [الزلزلة: ٦، ٨]

«Дар он рӯз мардум пароканда (**аз мавқифи ҳисоб**) боз мегарданд, то аъмолашон ба онҳо нишон дода шавад, пас ҳар кас ба андозаи заррае кори нек анҷом дода бошад (**подоши**) онро мебинад ва ҳар кас ба андозаи заррае кори бад карда бошад, (**кайфари**) онро мебинад».

Рӯзе, ки аъмоли номаи ҳар кас сухан хоҳад гуфт ва парвандаи ҳар кас омода ба ӯ тақдим хоҳад шуд:

﴿وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ

صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظِلُّمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ [الكهف: ٤٩]

«Ва китоб (**номаи аъмол**) дар онҷо гузошта мешавад, пас гунаҳкоронро мебинӣ, ки аз он чӣ дар он аст, тарсонанд ва мегӯянд: эй вой бар мо, ин чӣ китобест, ки ҳеч амали кӯчаку бузургеро

нагузошта, магар ин, ки онро ба шумор овардааст?! Ва он чиро анҷом додаанд, ҳозир ёбанд ва Парвардигорат ба ҳеҷ кас ситам намекунад».

Саъодату растагории ҳар кас марҳуни талошу кӯшиши худӣ ӯ хоҳад буд:

﴿وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَأَىٰ ظَهْرَهُ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا ﴿١١﴾ وَيَصَلِّا

سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾ إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿١٥﴾﴾ [الانشقاق:

٩، ١٥]

«Пас аммо касе, ки номаи (**аъмолаш**) ба дасти росташ дода шавад, ба зудӣ ба ҳисоби осон, муҳосаба хоҳад шуд ва шоду масрӯр ба сӯи хонаводааш боз мегардад ва аммо касе, ки номаи (**аъмолаш**) аз пушти сараш ба ӯ дода шавад, пас ба зудӣ (**марг ва**) нобудиро металабад ва ба (**оташи**) чаҳаннами шӯълавар дарояд, бегумон ӯ дар (**дунё**) миёни хонаводаи худ шодмон буд, ба ростӣ ӯ гумон мекард ҳаргиз боз нахоҳад гашт. Оре! ҳамоно Парвардигораш (**нисбат**) ба ӯ бино буд».

Ҳар кас дар ин чаҳон заррае амали нек ё бад карда бошад, ҳамаро хоҳад дид ва дар ҳисобраси ӯ ҳеҷ зулму иштибоҳе сурат нахоҳад гирифт:

﴿وَنَضْعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا

وَكُفَىٰ بِنَا حَسِيبِينَ ﴿٤٧﴾﴾ [الانباء: ٤٧]

«Ва (**мо**) дар рӯзи қиёмат тарозуҳои аддро мениҳем пас ба ҳеҷ кас ситам намешавад. Агар (**амале**) ба миқдори сангинии як дона

ҳам бошад, ба ҳисобаш меоварем, ки мо ҳисоб карданро басандаем!».

Ба умеди он, ки Аллоҳи мутаъол ману шуморо чузъи растагорони воқеъӣ бигардонад.

بارك الله لي ولكم ولسائر المسلمين والحمد لله رب العالمين.

Хутбаи дуввум

الحمد لله الذي جعل الموت جسرا للوصول الى الحياة الحقيقية والصلاة والسلام على أشرف من علمنا الموت وأن نستعد للتذذ من النعم السرمدية وعلى آله وصحبه ومن تبعهم الى الموت وبوابة السعادة.

"Эй мусалмонон ва дӯстдорони Аллоҳи мутаъол! Эй касоне, ки оқилу ҳушманд ҳастед ва сӯду зиёни худро дар ин ҷаҳон ташҳис медиҳед, ҳушо ба саъодати шумо!

Аллоҳро шукру сипос бигӯед, ки ба шумо тавфиқ дод, роҳи рост ва сироталмустақимро бишиносед ва барои охират, ки зиндагии ҳақиқии ҳар кас аз онҷо шуруъ мешавад, тӯша ҷамъ кунед.

Аз Аллоҳ битарсед ва чунон, ки бояд тақво пеша кунед ва дар ҳоли пинҳону ошкор ӯро дар назар дошта бошед.

Бадағони Аллоҳ! Аз ҳазрати Маъоз бин Ҷабал (p) ривоят аст, ки фармуд: Расули Аллоҳ (c) фармуданд:

"مَنْ كَانَ آخِرُ كَلَامِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ"

«Касе охирин суханаш «Ло илоҳа иллоҳ бошад, дохили биҳишт мегардад». (ривоят аз Абӯдовуд аст).

Ва дар муснади имом Аҳмад омадааст: «وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ», «бар ӯ биҳишт воҷиб мегардад».

Аз ҳадис фаҳмида мешавад, ки ҳозир шудан ба болини маризе, ки дар ҳоли ҷондодан ба сар мебарад, мустаҳаб аст, то калими « لا إله إلا الله »-ро ба ёдаш оваранд ва маънусааш гардонанд. Ҳамчунин уламо мустаҳаб медонанд, ки дар ҳангоми мурдан аз аъмоли неки ӯ ёд шавад, то ин ки ба Парвардигораш гумони нек пайдо кунад.

Аз ҳазрати Ҷобир (p) ривоят аст, ки Паёмбари Аллоҳ (c) фармуданд:

"لا يَمُوتَنَّ أَحَدٌ مِنْكُمْ إِلَّا وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ"

"Ҳеҷ касе аз шумо намирад, магар ин, ки ба Аллоҳи Азза ва Ҷалла гумони нек дошта бошад". (ривоят аз Муслим аст).

Ибни Масъуд (p) мефармояд: «لَيْسَ لِلْمُؤْمِنِ رَاحَةٌ دُونَ لِقَاءِ اللَّهِ», «мӯмин ҷуз ба лиқои Аллоҳ ором намегирад».

Оре, бародарони мусалмон! Касе нест, ки аз ҳисоби он рӯз дар амон бошад, ҳама бояд подоши аъмоли хубу бади худро бубинанд, пас ҳама бояд аз азоби охират битарсанд.

﴿فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١٠٦﴾ خَلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا

شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٠٧﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ

إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرَ مَجْذُودٍ ﴿١٠٨﴾﴾ [هود: ١٠٦, ١٠٨]

«Аммо касоне, ки бадбахт шуданд, пас дар оташ (дӯзах) анд, барои онҳо дар он нолаву фарёд аст, дар он ҷовидона хоҳанд монд, то осмону замин (боқӣ) аст, магар он ҷӣ Парвардигорат бихоҳад, бегумон Парвардигорат он ҷӣ бихоҳад анҷом медиҳад. Аммо касоне, ки хушбахт (ва саъодатманд) шуданд, пас ҷовидона дар бихишт

хоҳанд монд, то осмону замин(боқӣ) аст, магар он чӣ парвардигорат бихоҳад, атоест қатъношуданӣ».

Масири саъодатмадон ва масири шикастхӯрдагони воқеъӣ, мусобиқаи бузурги зиндагӣ дар ин ҷаҳонро низ мулоҳиза кунед: Аллоҳ ҳамаи моро ҷузъи растагорони воқеъӣ бигардонад:

﴿وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾ قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلِّمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقْنَا وَعَدُّهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَّبِعُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَمِلِينَ ﴿٧٤﴾﴾ [الزمر: ٧٠،

[٧٣]

«Ва кофиронро гурӯҳ гурӯҳ ба ҷаҳаннам биронанд. Чун ба ҷаҳаннам расанд, дарҳояш кушода шавад ва ниғаҳбонони оташ гӯянд: «Оё паёмбароне аз худи шумо бар шумо фиристода нашудаанд, то оёти Парвардигоратонро бароятон бихонанд ва шуморо аз дидор бо чунин рӯзе битарсонанд?» Мегӯянд: «Бале», вале бар кофирон азоб, ҳатмӣ шуда буд. Гуфта шавад: «Аз дарҳои ҷаҳаннам дохил шавед, ҳамеша дар он ҷо хоҳед буд». Ҷойгоҳи саркашон чӣ бад ҷойгоҳест! Ва ононро, ки аз Парвардигорашон тарсидаанд, гурӯҳ гурӯҳ ба бихишт мебаранд. Чун ба бихишт бирасанд, дарҳояш кушода шавад. Ва дарбонҳои бихишт гӯяндашон: «Салом бар шумо, бихиштатон хуш бод, ба дарун биёед, ҳамеша дар ин ҷо хоҳед буд!» Мегӯянд: «Шукр Худоеро, ки ҳар ваъда, ки ба мо

дод, рост буд. Он заминро ба мерос ба мо дод. Ва акнун дар ҳар ҷои биҳишт, ки бихоҷем, макон мегирем». Пас чӣ нақӯст подоши амалкунандагон!».

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [الاحزاب:

[۵۶]

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ. اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى

مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ

عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ.

عباد الله! إن الله يأمر بالعدل والإحسان وإيتاء ذي القربى، وينهى عن الفحشاء والمنكر والبغى، يعظكم

لعلكم تذكرون.

